

Referaten.

RUBRIEK 2. Grond en klimaat (waaronder bemesting en microbiologie).

Musz man an die Wirkung der Erdstrahlen auf den Pflanzenwuchs glauben? Regierungsrat Kennel in Erlenbrunn. Allg. F. u. J. Z. 1, 26—28, 1937.

Door de laatste publicaties van Dr. Karl M. Müller is de twijfel inzake het aardstralenvraagstuk niet afgenomen.

Müller hecht bijzondere waarde aan de werkzaamheid der kruisingen van aardstralen. Deze immers, duiden op onderaardsche wateraderen, die elkaar dan op verschillende diepten zouden kruisen. Schrijver betwijfelt dit, ook op grond van geologische onderzoekingen. Hoe is dan te verklaren, dat in de Rijnvlakte op elke gewenschte plek putten geslagen kunnen worden, die alle een onderaardsche stroom treffen. Men kan hier toch niet spreken van kruisingen der wateraderen. Hier is één stroom aanwezig. Het geval, dat de eik eerst op hoogen leeftijd z.g. „stralenziek“ wordt en doode toppen gaat vertoonen, geeft M. geen moeilijkheden. Ook het geval dat een eik wel goed groeit zonder stralenkruisingen, lost M. niet voldoende op.

Waarom spreekt M. zoo weinig of niet van de methode zijner onderzoekingen en springt hij van de eene theorie op de andere? F. D.

Typen van stervend land in Nederlandsch Indië. II. Dr. Ch. Coster. Tectona 11/12, 961—962, 1936. (Zie Nederl. Boschbouw tijdschrift 3, 121, 1937).

Ditmaal worden beelden gegeven van erosiegeulen in pas geploegd djagoengveld in het areaal der suikerfabriek Boedoean, gewest Besoeki, Oost-Java en van een djagoengveld in het benedenland, waar een bandjir overheen is gegaan en waar het erosiemateriaal is achtergelaten. In 1926 en 1927 werd in het hier bedoelde gebied een bedrag van f40.000 uitgegeven voor het inkoop van bevolkingsgronden, omdat het plant-areaal der suikerfabriek sterk van het erosiemateriaal te lijden had.

F. W. S.

RUBRIEK 3. Houtteelt (waaronder biologie der houtgewassen, systematiek en zaadteelt).

Die Strobe in ihrer Heimat. Schenck. Silva 2, 13—16, 1937.

De Weymouth toont zich evenals de andere vijftaandige Pinus-soorten, een „klimaatvagebond“. Aangezien hij in de Vereenigde Staten en Canada voorkomt op volgens klimaat en grond meest uiteenlopende plaatsen, werpt zich vanzelf de vraag op: welke klimaat- of groeiplaatsrassen zijn in Europa ingevoerd?

Men weet het niet, men heeft trouwens nooit getracht een klimaatras te vinden, dat weerstand zou kunnen bieden aan de blaasroest, terwijl toch juist de uiteenlopende groeiplaatsverschillen een belofte in deze richting inhouden!

A. B.

Populus tremula gigas in Midden-Zweden. Rd. Skogen. 5, 115, 1937.
Ongeveer anderhalf jaar geleden vond Professor Nilsson-Ehle bij Bosjökloster in Skane een groep reuzenessen. Thans zijn er ook een

aantal van gevonden in „Medelpad”. Behalve door de zeer groote bladen onderscheidt zich deze reuzenesp van de gewone door een grooter aantal chromosomen. Dit aantal bedraagt namelijk 57 tegen 38 bij den gewonen esp.

Verleden jaar werd reeds vergelijkend studiemateriaal geplant door middel van aanwezig wortelopslag van beide vormen. Men hoopt zoodoende zoo vlug mogelijk uitsluitel te verkrijgen omtrent de practische waarde van den reuzenesp voor de houtteelt. Daar er geen kiembaar zaad is wil men trachten verder met enten te werken.

B. S.

Ueber das Kronenwachstum märkischer Altkiefern. Prof. Dr. A. Dengler. Z. f. F. u. Jw. 1, 1—24, 1937.

De „Einzelstammwirtschaft”, welke men in Duitschland nastreeft, heeft vele pennen in beweging gebracht. Zooals men weet is hierbij het doel om door sterkere vrijstelling der boomen in oude opstanden een betere gebruik van den factor licht te bereiken en daarmede een sterkeren aanwas van den afzonderlijken stam. De vraag: of het gestelde doel ook zal worden bereikt, dringt zich echter op. Het is wel bewezen, dat door de lichtstelling aanwasvermeerdering optreedt, doch in welke mate zal de kroon in staat zijn de haar zijdelings geboden ruimte te vullen en zal zijn met haar vergrooing voldoende bodembedekking geven? Dit nu is onderzocht bij boomen met goede kronen van een diepte van $\frac{1}{4}$ tot $\frac{1}{3}$ der stamlenkte.

Er is een opvallend verschil in groei van de kroon voor en na het bereiken van den boomleeftijd (100 jaar). Vóór dien is er zoowel in hoofdrot als in zijtakken een jaarlijksche lengtegroei zonder veel zijvertakking. Daarna treedt een steeds dichtere vertakking op, die zich verveelvuldigt tot als het ware een bouquet wordt gevormd, waardoor de dichtheid aan de buitenzijde van de kroon steeds toeneemt. De vorming van deze vele kleine zijtakken kost stof en energie en dit gaat ten koste van den lengtegroei.

Metingen van zijtakken aan boomen boven 100 jaar hebben uitgewezen, dat de zijdelingsche groei zeer langzaam is en dat dan ook de opvulling der ruimten, ontstaan door dunning, slechts langzaam tot stand komt. Bij wegname van een boom met 4 m kroondoorsnede zou het volgens de metingen aan de zijtakken der aangrenzende boomen 40—60 jaar geduurd hebben eer de ontstane opening zou zijn gevuld. Daarentegen is de zijdelingsche groei op jongeren leeftijd opvallend sneller en bedroeg in 30—40 jaar 4—6 m. Daarbij komt, dat de gaten door dunning ontstaan op jongeren leeftijd kleiner zijn, zoodat door een dubbele oorzaak de sluiting veel spoediger tot stand wordt gebracht. De sluitingsomstandigheden worden bij hooger leeftijd steeds slechter. Bovendien worden door verlies, tengevolge van Agaricus-aantasting, de oude opstanden steeds langer gesteld, zoodat het aanbeveling verdient om van onder uit te zorgen voor een verzorging van den opstand.

Schrijver geeft als beste en zekerste oplossing daarvoor het onderplanten. Hij beveelt daartoe het gebruik aan van minder beuk en meer douglas, ook al zou de douglas slechts 50—60 jaar kunnen worden. In Eberswalde kent hij opstanden, waar 50-jarige douglas de 150-jarige grove den heeft ingehaald en reeds licht werkhout levert.

Dit onderzoek heeft wel aangetoond, dat de verwachting om bij „Einzelstammwirtschaft” in afzienbaren tijd ook nog sluiting der oude opstanden te krijgen, een misrekening is.

W. B.

Het boschbedrijf, meer in het bijzonder de boschverjonging op Bangka en Billiton. Ir. H. A. L. de Leeuw. Tectona 11/12, 915—928, 1936.

Aan de hand van lichtbeelden, betrekking hebbende op drooglandbosch van het merantype, worden de toelichtingen voor een beoordeelend bosch door het boschwezen verkregen uitkomsten op de eilanden Bangka en Billiton, gegeven. De totale oppervlakte van Bangka is 1.178.200 ha en

van Billiton 485.000 ha. Het betreft de *Shorea eximia*, een lichtroode meranti met een soortelijk gewicht van ongeveer 0,50. Op Bangka wordt dit boschtype verjongd door algeheel leegkap zonder verder ingrijpen en op Billiton door uitkap met doeltewust ingrijpen. Ter karakteriseering van de groeiplaats voor beide naverwante eilanden, worden enkele factoren toegelicht.

Ten aanzien van den regenval geven de 18 aanwezige regenstations een gemiddelde van minstens 60 mm regen per maand; bij 16 van deze stations is dat maandgemiddelde niet beneden de 100 mm. Beide eilanden liggen nabij den evenaar, de gemiddelde temperatuur is daarom hoog en de vochtigheid der lucht is eveneens hoog. Het klimaat kan omschreven worden als warm, altijd nat, tropisch, dus een klimaat bijzonder geschikt voor bosch. Bij *Shorea eximia* en ook bij andere Dipterocarpaceae is waargenomen, dat na een betrekkelijk droge periode de boomen een grooten bloei hadden, zoodat het jaar daarop een goed zaadjaar werd. De verdeling van de droge jaren is een maat voor de verdeling van de goede zaadjaren. Zowel voor Bangka als Billiton is sedert 1880 vijf jaar de langste serie natte jaren (1906 t/m 1910) geweest.

Indien de zaailingen van een boomsoort zich zoo noodig 5 jaar in het oude bosch kunnen handhaven, dan kan ten allen tijde een natuurlijke verjonging aangelegd worden. Zulks is voor den meranti mogelijk gebleken. Langdurige natte perioden komen slechts zelden voor en het klimaat kan zoodoende als gunstig voor de verjonging worden beschouwd.

De bodem van Bangka en Billiton bestaat uit graniet en oude sedimenten (zandstenen, kleischalies en kleileien). De uit deze gesteenten ontstane gronden zijn arm tot zeer arm en hebben een geringe cultuurwaarde.

De oorspronkelijk voornamelijk van ladangbouw levende bevolking van deze eilanden heeft tezamen met de mijnbedrijven, die zeer groote hoeveelheden hout, voornamelijk voor brandhout en houtskool hebben verwerkt, het oorspronkelijk drooglandbosch doen verdwijnen, waarvoor het sekundair bosch (bloekar) in de plaats is gekomen. Op de samenstelling van de bloekar hebben het vuur en de duur van de braakperiode grooten invloed gehad. De jonge meranti is niet bestand tegen vuur, waardoor andere boomsoorten, zooals *Schima bancana*, die na het branden weer uitloopt en reeds op 4-jarigen leeftijd goed zaad voortbrengt, de overhand hebben gekregen.

Het restant van het oorspronkelijke bosch op Bangka en Billiton is de laatste 10 jaren in de boschreserve opgenomen en daardoor gevrijwaard tegen omzetting in ladangbloekar.

De ervaring op Bangka wijst uit, dat het mogelijk is, om door middel van een eenvoudig leegkapsysteem, gevolgd door natuurlijke verjonging het meranti-drooglandbosch om te zetten in een bedrijfsbosch voor de produktie van houtskool en hout, waaraan geen hooge eischen worden gesteld. Hierbij is brandbescherming gedurende de eerste 10 jaren noodzakelijk gebleken. De omloop is daarbij aangenomen op 40 jaar, waarbij de eindopbrengst op 320 m³ dikhout per ha wordt geschat.

Voor Billiton werd een andere werkwijze doorgevoerd. De nog aanwezige oorspronkelijke bosschen moeten ook planken leveren voor huizenbouw en deze worden verkregen door uitkap. Laat men daarna alles aan de natuur over, dan herstelt zich alles heel langzaam, tot er weer een evenwichtstoestand is ontstaan, waarbij zich veel ongewenschte boomsoorten hebben staande kunnen houden. Om een bosch met betere vooruitzichten voor de toekomst te verkrijgen, heeft men daar jaarlijksche uitkap over een beperkte vlakte toegepast en daarbij aansluitend ten behoeve van de gewenschte verjonging allen ondergroei van ongewenschte boomsoorten en struiken door afkappen opgeruimd en de zware achtergebleven waardelooze boomen geringd. Deze laatste sterven dan na 1 à 2 jaar af en de jonge opslag kan in dien tijd nog door hun schaduw beschermd worden. Na 2 of 3 jaar kan men een dergelijke schoonmaak nogmaals toepassen. Het is echter beter, om na 5 jaar een dunning in den opslag van de gewenschte boomsoorten — in hoofdzaak *Shorea*

eximia (meranti) — uit te voeren, waarbij vooral gelet wordt op de opruiming van ongewenschte boomsoorten.

De uitkomsten van deze werkwijze waren zeer bevredigend en de kosten zeer gering, namelijk \pm f 10.— per ha voor eerste schoonmaak en \pm f 3.— voor dunning op 5-jarigen leeftijd. Men krijgt een bijna zuiver merantibosch, dat de plaats inneemt van het vroegere sterk gemengde oorspronkelijke bosch.

F. W. S.

Das Revier Eberswalde und die „Eberswalder Schule“. Prof. Dr. Wittich, Eberswalde. D. Forstwirt. 20, 221—225, 1937.

Nagegaan worden de bezwaren, welke de tegenwoordige beheerder van de houtvesterij Eberswalde Dr. Weck, geuit heeft. Dr. Weck is voorstander van het „Dauerwald“ waartegen Prof. Wittich, Dengler, Hartmann, Wiedemann, (de Eberswalder Schule) bezwaren hebben geuit. Eén der grootste twistpunten heeft steeds gevormd de onveranderlijkheid van de groeiplaats, „das Eiserne Gesetz des Oertlichen“. De aanhangers van het Dauerwald hebben de standplaats steeds als geheel ondergestikt beschouwd, waartegenover Wittich e.a. op den grooten invloed hiervan wezen.

Schrijver weerlegt vele onjuiste beweringen van Weck en verklaart, dat deze de houtvesterij Eberswalde niet kent evenmin als de „Dauerwald“ literatuur. Wittich geeft met verschillende voorbeelden aan, dat de schijnbaar fraaie resultaten van het Dauerwald in het geheel geen gevolg zijn van de bedrijfsmethoden, doch te danken zijn aan de bodemkwaliteit. Weck heeft nu toegegeven, dat inderdaad de beoordeling van den bodem niet achterwege mag blijven, doch dan is volgens Wittich een der peilers der Dauerwaldtheorie gevallen. Schrijver, en met hem de „Eberswalderschule“, heeft groote waardeering voor de toegepaste verplegingsmethoden en hij past deze zelf toe, doch heeft steeds bezwaren geuit tegen het schematisch toepassen van een theorie, zonder op factoren als groeiplaats, bodem e.d., acht te slaan.

C. S.

Die Kulturversuche der Badischen Forstlichen Versuchsanstalt auf dem Köcherhof. Prof. Dr. Vanselow, Freiburg i. Br. Allg. F. u. J. Z. 2, 33—56 en 3, 88—97, 1937.

Gedurende de laatste helft der vorige eeuw kwam het Badensche Staatsboschbeheer in bezit van 16 ha oud cultuurland, waarop proefvelden werden aangelegd. Het was de bedoeling om na te gaan:

- a. Groei en aanwas van fijnspar, zoowel bij aanplant als door zaaien en wel bij planten onder toepassing van verschillende afstanden en met uiteenlopend plantmateriaal. Voor dit doel werden in het jaar 1874 een zestal proefvelden aangelegd met een totale oppervlakte van ruim 5 ha.
- b. De ontwikkeling en opbrengst vast te stellen van andere houtsoorten, nl. zilverspar, fariks, groveden, Weymouth en Amerikaansche eik.

Op de 6 fijnspar proefvelden bedroeg de houtvoorraad op 64-jarigen leeftijd 520—598 m³ per ha en werd aan dunningshout verkregen 61 tot 80 m³ per ha, terwijl de aanwas op 32-jarigen leeftijd \pm 7 m³ bedroeg en op 64-jarigen leeftijd gemiddeld 14 m³.

Of den opstand ontstaan is door zaaien of uit gekweekt plantsoen, schijnt bij voldoende groeiruimte per plant op de afname van het aantal planten van geen invloed te zijn geweest. De eerst zoo uiteenlopende plantenaantallen per ha vallen op hooger leeftijd uiteen. De stammen vervlakken er de verschillen. Ook op de doorsnede van de stammen is het plantverband zelfs op 60-jarigen leeftijd nog waar te nemen. Wat betreft de wortelontwikkeling werd door het voorzichtig uitgraven getracht de natuurlijke vorming der wortels te beoordeelen. Om in het halfdonker foto's te kunnen maken, werden de wortels met kalkmelk bestreken. De beworteling bleek op alle 6 proefvlakken ongeveer dezelfde, dus zoowel op het door bezaaiing als op het door uitplanten ontstane

proefperk. Op de oude bouwlandakkers bleek de ontwikkeling der wortels buitengewoon goed. Een losse grond is echter voor fijnspar gewenscht, niettegenstaande de vlakke wortelgigging. Wortelrot bleek meer op te treden aan verspeenden fijnspar, dan aan niet verspeende en aan deze vermoedelijk weer meer dan aan rechtstreeks uit zaad verkregen sparren. De oorzaak hiervan is niet met zekerheid vast te stellen.

De tweede groep proefvelden die aangelegd werden, hadden ten doel vergelijkende onderzoekingen inzake groei en opbrengst van zuivere opstanden van verschillende houtsoorten.

In de jaren 1876—1882 werden drie proefvlakten met zilverspar, lariks en groveden aangelegd en 11 jaar later in 1893 twee proefvlakten met Weymouth en Amerikaanschen eik.

Voor zilverspar werd gebruikt gemaakt van opslag uit natuurlijke bezaaiingen in de buurt, 1—2-jarige zaailingen en nog 4—5-jarige verspeende exemplaren.

Bij den lariks werden 3-jarige verspeende planten, bij den groveden 2-jarige, bij den Weymouth en Amerikaanschen eik 3-jarige niet-verspeende planten gebruikt. Plantverband 1 meter, bij den groveden 0,70 m.

Thans kon worden vastgesteld, dat de Weymouth tot op 45-jarige leeftijd de andere houtsoorten in houtproductie verre overtrof. Voor den leeftijd van 30 tot en met 45 jaar is de totaal-houtproductie (som der dunningen + voorraad) bijna 3 X zoo hoog als van fijnspar en zilverspar. Op 45-jarigen leeftijd bedraagt de totale houtproductie per ha 670 m³, die der beide sparren slechts 325 m³.

Betreffende den lariksofstand wordt opgemerkt, dat op 33-j. leeftijd de boschbodem zoodanig verwilderde met onkruid, dat onderzaaiing noodzakelijk was. Na strookgewijze bewerking van den grond werden 500 kg beukennoten uitgezaaid per ha.

De Amerikaansche eik bleek zich op deze proefvelden gunstig te ontwikkelen met snellen groei, groote houtproductie en rijke bladafval (verteert hier goed). De neiging zware takken te vormen behoudt zij lang, doch kan door snoeien worden tegengegaan. In de randen der proefvelden vindt men natuurlijke opslag der Amerikaansche eiken. Volgens schrijver verdient deze houtsoort wel de aandacht.

Verschillende overzichten, grafieken en foto's verduidelijken den tekst.
P. D.

RUBRIEK 4. Boschbescherming (waaronder natuurbescherming en jacht).

Versuche mit Hylarsol zur Bekämpfung des grossen braunen Rüsselkäfers. Forstwissenschaftl. Pflanzl. Z. f. F. u. Jw. 1, 45—58 2, 93—101, 1937.

In de laatste jaren is de methode ter bestrijding van den grooten dennensnuitkever met behulp van vangknuppels of vangschors op groote schaal vervangen door gebruik te maken van Hylarsol, een vergif, dat in den handel is gebracht door de bekende firma Schering-Kahlbaum en waarmede men groot succes heeft geboekt.

De bedoeling der hier genomen proeven was na te gaan of de toepassing in het grootbedrijf bij het Pruisische staatsboschbeheer zonder voorbehoud kon worden aanbevolen. De toepassing der proeven geschiedde in elf verschillende beheersobjecten, op vlakten wisselend van 0,5 tot 25 ha, waarbij controle-vlakten niet werden bespoten. De resultaten waren voor 80 % bevredigend.

Een dubbele bespuiting is noodig, eerst in April/Mei en dan nog eens in Augustus. Hylarsol bleek goed bestand tegen weersinvloeden en bleef ongeveer twee maanden werkzaam. Bij regen echter wordt het vergif afgespoeld en moet de bespuiting opnieuw geschieden: Per ha werd 16 kg gebruikt, terwijl de kosten bij twee maal spuiten 48 Mark per ha bedroegen. Voor de besproeiing wordt dezelfde pulverisateur gebruikt als voor Bordeauxsche pap.

Nu is het de vraag of bespuiting economisch is. Bij de beantwoording hiervan zit de moeilijkheid daarin, dat de beheerder de beslissing moet nemen vóór dat de plaag optreedt, want wacht men tot het zoo ver is, dan zou de vreterij, die in enkele vrees groote afmetingen aanneemt, zich te veel kunnen uitbreiden. Daar men per dag per machine niet meer dan 1 ha kan bespuiten, zou men onder omstandigheden vele machines ter beschikking moeten hebben om de plaag den kop in te drukken. De oude methode met vangknuppels en schors voldeed wel, maar was niet zoo effentief als met hylarsol en was naar verhouding duurder. Het voordeel der oude methode was, dat men haar kon beëindigen, wanneer bleek, dat de plaag niet ernstig werd en men dus geen verdere kosten behoefde te maken.

W. B.

Ziele und Wege des Naturschutzes im Dritten Reich. Oberforstmeister Heidenreich, Darmstadt. Allg. F. u. J. Z. 1, 15—23, 1937.

De „Führer“ heeft inzake het natuurbeschermingsvraagstuk zijn wil bekend gemaakt.

„De natuurlijke schoonheid van ons Deutsche Vaderland, zijn afwisselende dieren- en plantenwereld, moet voor ons volk behouden blijven, het is de oerbron van de kracht en de sterkte der nat.-soc. beweging“.

In Juni 1935 werd de Rijksnatuurbeschermingswet afgekondigd en de handhaving daarvan, met de vogelbescherming, opgedragen aan den „Reichsforstmeister“. In Maart 1936 volgde de verordening ter bescherming der in het wild groeiende planten en der in het wild levende dieren, niet voor jacht bestemd.

De grootste vijand van de natuur is de mensch. Daarom moet de houding der menschen tegenover de natuur in den zin der Natuurbeschermingsgedachte geleid worden.

De wet onderscheidt 4 groepen.

1. Planten en dieren, niet voor de jacht bestemd;
2. Natuurmonumenten en hun omgeving;
3. Natuurbeschermingsgebieden;
4. Overige landschappen in de vrije natuur.

Schrijver staat bij elk der genoemde groepen nader stil en geeft aan, wat wel en wat niet bij de wet is toegestaan, hetzij gedurende het geheele jaar, hetzij gedurende een deel van het jaar.

Tevens wordt aangegeven, wie in de verschillende deelen van het rijk met de uitvoering zijn belast.

P. D.

Der Rindenbrand der Pappeln. Prof. Dr. W. Bavendamm. Thar. F. Jb. 2, 177—179, 1936.

Sinds eenige jaren verbreidt zich in Duitschland een populierenziekte, schorsbrand genoemd, die vermoedelijk in Frankrijk haar oorsprong vond en in 1931 met kweekerij-materiaal in Duitschland werd ingevoerd. Vooral in Westfalen treedt deze ziekte verwoestend op.¹⁾

De verwekker is de zwam *Dothichiza populea*, een wondparasiet, die de weefsels doet afsterven. De aantasting openbaart zich in het eerst door donkere vlekken op de bast, welke vlekken steeds grooter worden, tenslotte om den stam heengrijpen, waarna de plant sterft.

Vooral jonge populieren worden aangetast. De snelgroeiende soorten schijnen er het sterkst onder te lijden. Aantasting van *P. alba* en *P. tremula* werd tot heden niet waargenomen.

De schorsbrand moet niet worden verward met de populierenkanker, welke door *Nectria*-soorten veroorzaakt wordt.

De populieren-opstanden van West-Duitschland worden door deze ziekte ernstig bedreigd.

H. W.

¹⁾ Deze ziekte was — ook in Nederland — reeds lang bekend, doch is sedert 1931 in Duitschland en sedert 1933 in Nederland ernstige optredend. Red.

Lophyrus (Diprion) Frasz an Kiefer und Fichte. (Vorläufige Mitteilung). K. Eckstein. *Silva*, 4, 29—32, 1937.

Einde September werd in de fijnspar van de boswachterij Wardböhmen (Hannover) vretelij waargenomen van *Lophyrus*. Echter bleken de larven schrijver onbekend; vermoedelijk betreft het een nog onbekende soort. De kleur der larven was groen of bruin; of dit op variabiliteit of soortverschil berust moet later blijken.

Na het uitkomen der cocons volgen verdere mededeelingen. A. B.

Dutch Elm disease eradication assured through winter. Editorial. *American Forests*, 12, 570, 1936.

Na de mededeeling, dat de bestrijding van de iepenziekte in de Vereenigde Staten van Amerika voor het loopende seizoen, door een samenvoeging van verschillende daarvoor gevoteerde bedragen, kan worden voltooid, volgt een opgave van het verrichte werk. Hieruit vermelden we, dat in October j.l. 1.793.000 boomen waren opgeruimd en vernietigd, waarvan 21.760 boomen inderdaad door de iepenziekte waren aangetast, terwijl nog 600.000 boomen, gevaarlijk voor de verspreiding van de iepenziekte, in dit seizoen dienden te worden opgeruimd en vernietigd. Afgezien van de geweldige aantallen boomen en het daaraan verbonden reusachtige werk om al dit hout (waaronder zich veel struikgewas bevindt — volgens vroegere mededeelingen tot 60%) volkomen te vernietigen, valt het op, dat van de 2.393.000 boomen slechts 0.9 % door de iepenziekte zou zijn aangetast. Dit houdt verband met de van de onze afwijkende methode; terwijl hier alleen wordt gewaakt tegen een oogenblikkelijk groot verlies van den bestaanden opstand, koestert de Amerikaan de hoop de iepenziekte volledig uit te roeien, zoodat wel elke boom en elke struik, die geacht mag worden geheel of gedeeltelijk geschikt te zijn voor aantasting door de ziekte of door spintkevers, dient te worden vernietigd. Waar of het criterium daarvoor precies ligt is naar ik meen nog nimmer duidelijk aangegeven.

De vernietiging van al het nog gezonde iepenhout deed zelfs den Amerikaan ontstellen. Er zijn proeven genomen om iets te vinden, dat het mogelijk zou kunnen maken het hout van deze boomen alsnog te gebruiken. Men meent dit te hebben gevonden door na het ringen van dergelijke boomen de geringde plaatsen te voorzien van een waterproef omhulsel, waarin een kopersulphaat-oplossing wordt gedaan. Gedurende de rustperiode en in den winter verloopt er tijd genoeg om op een volledige doordringing van den boom te kunnen rekenen, zoodat deze niet alleen wordt gedood, doch tevens zullen dan de buitenste houtlagen en de binnenste schorslagen volkomen ongenietbaar zijn geworden voor de schorskevers. Aldus behandelde boomen zouden dan zonder bezwaar kunnen blijven staan en naar believen kunnen worden geveld en gebruikt in een tijd, dat dit den eigenaren het beste past.

L. H. Worthley, leider van de iepenziekte-bestrijding te Bloomfield, New Jersey, bericht verder over een algemene inventarisatie van de aanwezige iepenopstand met medewerking van verschillende autoriteiten en particulieren, waarna een betere dan de eerste zeer globale schatting van de waarde van dezen opstand mogelijk zal worden.

F. B.